

čtení a čtenářství proměňovat a přinášet nové nároky na jeho rozvojové strategie, a tedy i nové výzkumné impulsy.

Mgr. Pavlína Mazáčová, Ph.D.

MAZÁČOVÁ, Pavlína. FRIEDLAENDEROVÁ, Hana, Vít RICHTER a Jiří TRÁVNÍČEK. Covidočtení: co s naším čtenářstvím udělala pandemie. První vydání. Brno: Host, 2022. 80 stran. ISBN 978-80-275-1095-5. *Knihovna: knihovnická revue*. 2022, 33(2), 114–116. ISSN 1802-3252.

Tipy z Knihovny knihovnické literatury

Uncommon quotes for library lovers / edited by Jamie Santoro. Chicago: ALA Editions, 2022. 120 stran: ilustrace. ISBN 978-0-8389-3793-8.

V knize je shrnuto 100 „nejpozoruhodnějších, nejvíce podnětných a povznášejících“ aforismů o knihách, radosti ze čtení, intelektuální svobodě a knihovnictví. Najdete zde citáty od autorů, jako jsou Kurt Vonnegut, Jamie Foster, Roberto Bolaño, od osobností showbiznysu, např. Oprah Winfrey, sportovců, např. tenisty Arthura Ashe, ale i od bývalého amerického prezidenta Baracka Obamy a současné první dámy USA Jill Biden a od mnoha a mnoha dalších. Tito všichni zdůrazňují vliv knihoven a knihovníků. Útlá knížka je doplněna mnoha vtipnými ilustracemi.

Signatura knihy ve fondu Knihovny knihovnické literatury je Sb 42.061.
https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000093202&local_base=KKL

Lesen im digitalen Zeitalter / Gerhard Lauer. Darmstadt: wbg Academic, [2020]. 262 stran. ISBN 978-3-534-26854-2.

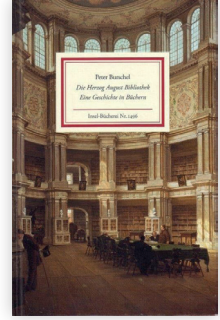
Digitalizace mění svět kolem nás, čtenářství a četbu knih nevyjímá. Objevují se obavy, že s dominancí počítačů a internetu bude čtení pro lidi méně důležité a přitažlivé, že mladí lidé zapomenou na jednu z nejdůležitějších kulturních technik. Ve skutečnosti lidé nečtou o nic méně a počet nových publikací rok od roku roste. Přesto se některé věci mění. Kniha se zabývá touto „digitální modernizací“ světa knih a čtení. Analyzuje, jak a co čtou mladí a starší lidé, jak se vydavatelé a prodejci knih vypořádávají s digitálními výzvami a jaké zcela nové způsoby čtení přijímají. Kniha je obranou čtení a čtenářství a nastiňuje příležitosti ke čtení v tomto digitálním věku.

Signatura této knihy je Sf 42.066.
https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000093395&local_base=KKL

Die Herzog August Bibliothek: Eine Geschichte in Büchern / Peter Burschel. Berlin: Insel Verlag, [2022]. 122 stran: ilustrace, faksimile. ISBN 978-3-458-19496-5.

Historická knihovna saského vévody Augusta – Die Herzog August Bibliothek – se nachází ve městě Wolfenbüttel, ve spolkové zemi Dolní Sasko. Tato významná knihovna byla založena v roce 1572. Již v 17. století byla považována za osmý div světa. Díky počtu shromážděných rukopisných a tištěných svazků se stala největší knihovnou v Evropě. Sběrka středověkých a novověkých rukopisů v jejím historickém knižním fondu byla a je jednou z nejvýznamnějších na světě. Z význačných rukopisů lze jmenovat například exempláře ze sbírek uherského krále Matyáše Korvína, Wolfenbüttelský žaltář (*Der Wolfenbütteler Psalter*, jediný dochovaný exemplář latinské tištěné bible s rukopisnými Lutherovými glosami k vlastním přednáškám z počátku roku 1513), Gottschalkovu vizi (*Visio Godeschalci*) a mnohé další. Knihovna je také známa svým výzkumem a rozsáhlou spoluprací se stovkami vědců z celého světa. Na knihovnu dohlíží dolnosaské ministerstvo vědy a kultury. Od roku 2016 je ředitelem knihovny autor této publikace, Peter Burschel. Kniha je doplněna mnoha barevnými faksimilemi.

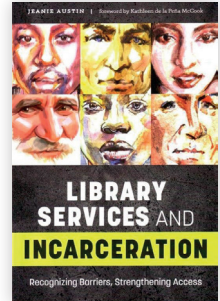

Signatura této knihy je Tp 42.094.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000094408&local_base=KKL

Library services and incarceration: recognizing barriers, strengthening access / Jeanie Austin; foreword by Kathleen de la Peña McCook. Chicago: ALA Neal-Schuman, 2022. xix, 186 stran. ISBN 978-0-8389-4945-0.

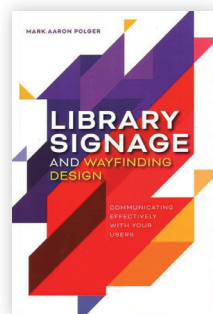
Tato kniha poskytuje knihovníkům i těm, kteří se na tuto profesi teprve připravují, informace, jak zlepšit vzdělávání a zajistit přístup ke znalostem všem uživatelům knihoven. Zvláště pak lidem uvězněným – ať už Afroameričanům, původním obyvatelům Spojených států amerických či příslušníkům různých menšin. Text předkládá praktické informace o knihovních a informačních službách ve veřejných i vysokoškolských knihovnách, v detenčních centrech pro mladistvé, ve věznicích. V úvodu se autorka zabývá historií vězeňství ve Spojených státech amerických, dále pokračuje informacemi o formách uvěznění v této zemi, pokračuje informacemi o metodách poskytování podpory při následném začleňování do společnosti a jejich souvislosti s možnostmi knihoven. Autorka knihy je knihovnicí veřejné knihovny v San Franciscu.

Signatura knihy je Sbd 42.099.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000094189&local_base=KKL

Library signage and wayfinding design: communicating effectively with your users / Mark Aaron Polger. Chicago: ALA Editions, 2022. xxvi, 128 stran: ilustrace. ISBN 978-0-8389-3785-3.

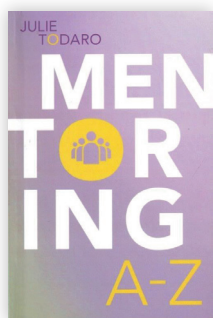

Autor se v této publikaci věnuje interiérovému designu v knihovnách. Snaží se být praktickým průvodcem při vytváření přehledného a účelného zařízení interiérů. Zabývá se ale především informačním značením zaměřeným na uživatele. Informační značení – plakáty, vývěsky – by mělo být jasné a přehledné, tak, aby usnadňovalo orientaci uživatelů a jejich komunikaci s pracovníky knihoven. Kniha ukazuje, jak rozpoznat rysy špatného designu – od nápisů, které jsou rozvláčné, příliš malé atd. – až po informační značení, které používá nejednotnou terminologii, různá barevná schémata či typy písma. Jedna z kapitol knihy je věnována digitálnímu značení v knihovnách, virtuálnímu a dotykovému.

Signatura knihy je Aaa 42.097.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000093674&local_base=KKL

Mentoring A to Z / Julie Todaro. Chicago: ALA Editions, an imprint of the American Library Association, 2015. xii, 153 stran. ISBN 978-0-8389-1329-1.

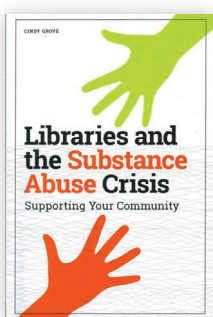

Na více než sto padesáti stranách autorka představuje obsáhlou diskuzi o mentorství ve 21. století. Nastihuje různé programy mentorství v rámci ALA (*American Library Association*), v profesních i státních institucích. Obsahuje velké množství informací o mentorství a vytváření mentorských programů. Jednotlivé kapitoly se věnují hodnotám a přínosům mentorství, navrhování a implementaci programů a procesů mentorství (osobního, virtuálního atd.), problémům mentorů i mentorovaných. Tato publikace je doporučována managementu knihoven a knihovníkům, kteří mají zájem rozvíjet mentorský program ve své organizaci, nebo knihovnám a školám s programy knihovnictví a informační vědy.

Signatura této knihy je V 42.102.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000083690&local_base=KKL

Libraries and the substance abuse crisis: supporting your community / Cindy Grove. Chicago: ALA Editions, 2020. xv, 107 stran. ISBN 978-0-8389-4739-5.

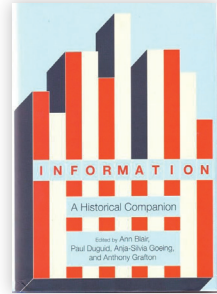
Kniha se zaměřuje na roli knihoven v boji proti závislostem na různých návykových látkách, ať už se jedná o alkohol či jiné látky. Veřejné knihovny se v dnešní době nevěnují jen knihovním a informačním službám, jsou to i komunitní a vzdělávací centra a pořádají různé akce. Proto jsou oslovovány ohledně možností pořádání osvětových a vzdělávacích programů s touto závažnou tematikou – boje proti závislostem na návykových látkách. Mnoho pracovníků knihoven neví, jak k této problematice přistoupit. Kniha obsahuje

pokyny pro školení zaměstnanců knihoven k tomuto tématu, tipy pro vytváření materiálů i pro možnosti spolupráce s organizacemi, které problematiku závislosti řeší. V knize se objevuje i část věnovaná bezpečnostním opatřením v knihovnách v souvislosti s uvedenými problémy. Autorka je ředitelkou veřejné knihovny a má také zkušenost s prací v sociálních službách, kde se setkala s lidmi užívajícími návykové látky.

Signatura knihy je Sbd 42.101.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000092547&local_base=KKL

Information: a historical companion / edited by Ann Blair, Paul Duguid, Anja-Silvia Goeing, and Anthony Grafton. Princeton; Oxford: Princeton University Press, [2021]. xx, 881 stran: ilustrace, mapy, grafy, faksimile. ISBN 978-0-691-17954-4.

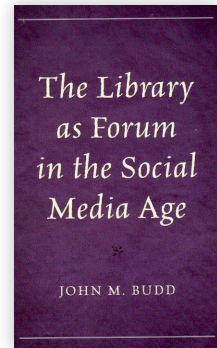

Tato obsáhlá kniha vypráví příběh o dějinách a rozvoji informací od roku 1450 až do současnosti. Pokrývá řadu epoch a regionů, včetně středověkého islámského světa, raného novověku, moderní Evropy a Severní Ameriky. Díky technologického pokroku máme nyní zdánlivě neomezený přístup k informacím. Jak se však informace staly tak zásadními pro náš každodenní život? Jak jejich zpracování a ukládání dalo vzniknout naší současnosti, která je založena na datech/informacích? Publikace se těmito otázkami zabývá podrobně a sleduje vznik informačních postupů, technologií atd. v globálním měřítku. Knihu vytvořil mezinárodní tým odborníků. Na konci každé kapitoly je další doporučená literatura.

Signatura této knihy je V 42.098.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000094523&local_base=KKL

The library as forum in the social media age / John M. Budd. Lanham; Boulder; New York; London: Rowman & Littlefield, [2022]. vii, 192 stran. ISBN 978-1-5381-6835-6.

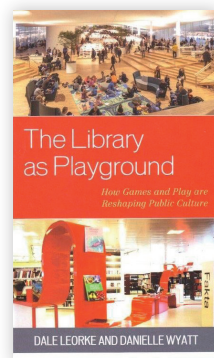

Cílem této publikace je ukázat způsob, jakým mohou v knihovnách probíhat diskuse o politických a občanských tématech. V úvodní kapitole autor objasňuje, co to vlastně jsou veřejné knihovny a k čemu slouží. V další části knihy se zabývá tím, jakým způsobem může knihovna přispět k diskusím o ožehavých občanských a politických tématech. Tyto typy diskusí mohou být napínavé a komplikované. Kniha ale uvádí typy diskusních praktik tak, aby vše probíhalo zdvořile a v atmosféře ohleduplnosti. Jiná část publikace pojednává o volbě místa pro takový typ diskusí. V závěru knihy jsou uvedeny příklady konverzačních témat pro tyto případy. Účelem knihy je ukázat, jak lze o problematických a obtížných otázkách diskutovat slušně, smysluplně a ohleduplně.

Signatura knihy je Kea 42.122.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000094526&local_base=KKL

The library as playground: how games and play are reshaping public culture / by Dale Leorke and Danielle Wyatt. Lanham; Boulder; New York; London: Rowman & Littlefield, [2022]. xiv, 149 stran: ilustrace. ISBN 978-1-5381-6431-0.

Počítačové a digitální hry začaly zaujímat své místo ve využívání a funkci knihoven. V mnoha knihovnách byly zřízeny vybavené prostory pro tuto činnost, která může být považována za vzdělávací. Jednotlivé kapitoly této knihy se zabývají historií počítačových her v knihovnách a vůbec hrami v současné době. Je rozebírána prostorová transformace knihoven potřebná k rozvíjení této činnosti. V knihovnách se tvoří také komunity pro hraní počítačových her a videoher. Možnost hraní těchto her jistě přispívá i k návštěvnosti knihoven. Kniha byla napsána na základě „práce v terénu“ a nejnovějšího výzkumu. Autoři vytvořili svazek, který má velký význam jak pro odborníky z oblasti her a videoher, tak pro knihovnickou práci.

Signatura této knihy je Sh 42.118.

https://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000094342&local_base=KKL

Zpracovala: Zuzana Vavrošová

VAVROŠOVÁ, Zuzana. Tipy z Knihovny knihovnické literatury. *Knihovna: knihovnická revue*. 2022, 33(2), 116–120. ISSN 1801-3252.

Novinky zahraniční knihovnické literatury

Ar(abes)ques

SARCY, Benjamin. Communiquer en BU à l'ère des réseaux sociaux numériques [Komunikace univerzitní knihovny v době sociálních sítí]. *Ar(abes)ques: Revue trimestrielle de l'Agence bibliographique de l'enseignement supérieur*. 2018, 91(octobre – novembre – décembre), 4–6. ISSN (web) 2108-7016. Dostupný také z: **<https://publications-prairial.fr/arabesques/index.php?id=492&file=1>**.

Komunikace prostřednictvím sociálních sítí, o které se v univerzitních knihovnách dříve vtipkovalo, dnes získala na legitimitu a důležitost. Dlouho se mohlo zdát, že uživatelé univerzitních knihoven jsou ke své instituci „připoutaní“. Zůstávali věrní, protože jim nic jiného nezbývalo. Nyní, v době digitalizace informací, vyrostla knihovněm mnohá konkurence. Z výsledků anket vyplývá, že uživatelé své knihovny oceňují a pracovníků si vážící pro vysokou odbornost a milé přijetí. Na druhou stranu se tyto instituce zdají být zakódovanými až „zakátovanými“ prostory, ve kterých se uživatelé zdrží – pokud vůbec – pouze na dobu nezbytně nutnou k práci. Přítomnost na sociálních sítích může zážitek z knihovny prodloužit.

Sociální sítě jsou v podstatě generační záležitosti. Uživatelé knihoven – studenti, vyučující a jiní – je nepoužívají všichni stejně. Proto je třeba soustředit se na ta prostředí, kde jsou uživatelé nejaktivnější. Mezi sítěmi je třeba „žonglovat“. Každá funguje podle pravidel své komunity, zvyklostí, rituálů a jazyka. Dobrou volbou je přizpůsobování obsahu